

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti za period

19. - 25. maj 2018. godine

Bilten broj 21/2018

Sadržaj:

Aktivnosti	2
Pod lupom	3
Osuđenik ili funkcioner	3
Borba protiv korupcije – veći prioritet samita EU nego vlasti u Srbiji	4
Nećemo vas obrazlagati	5
Konferencije	7
Planovi integriteta između korupcijskog rizika i antikorupcijske prakse	7
Antikorupcijsko savetovalište ALAC	10
Pregovarački postupci	10
Kome odgovor?	10
Mediji	11
Većina šefova vrši dužnost	11

Aktivnosti

Transparentnost Srbija predstavila je istraživanje "Planovi integriteta - između korupcijskog rizika i antikorupcijske prakse". Detaljnije u poglavlju "Konferencije".

Transparentnost Srbija je učestvovala 25.maja na sednici Nacionalnog konventa o EU - Međusektorska grupa za slobodu izražavanja i medija, koja je održana u prostorijama Narodne skupštine. Sednicu su organizovali

zajedno NKEU Radna grupa za Poglavlje 23 i Inicijativa "Ne dam da javno bude tajno", koju čini grupa zainteresovanih nevladinih organizacija. Kao uvodničari su govorili Saša Gajin, predstavljen ovom prilikom kao ekspert koji je izradio analizu primene Zakona, a koji je bio predložen od strane Ministarstva pravde, Ministarstva državne uprave i kabineta premijerke; Stanojla Mandić, zamenica Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, Milan Antonijević YUCOM/Koordinator Radne grupe za poglavlje 23, kao i dva predstavnika inicijative "Odrbani pravo na informacije - Ne dam da javno bude tajno", Nemanja Nenadić iz Transparentnosti Srbije i Pavle Dimitrijević iz organizacije CRTA. Detaljnije [na sajtu TS](#).

Antikorupcijsko savetovalište (ALAC) Transparentnosti Srbija protekloj sedmici imalo je 20 novih slučajeva - 13 na osnovu telefonskih poziva na besplatni broj 0800 081 081, i sedam na osnovu informacija dobijenih na mejlove ts@transparentnost.org.rs i savetovaliste@transparentnost.org.rs, poštom, lično, preko Fejsbuka, ili na osnovu informacija pronađenih u pres klipingu. U biltenu predstavljamo dva slučaja iz prakse Savetovališta.

Na našem sajtu u protekloj sedmici objavili smo sedam vesti, izveštaja i dokumenata, među kojima su i [odgovor](#) Agencije za borbu protiv korupcije na naš dopis u vezi sa sumnjom na kršenje zakona u predizbornoj kampanji i novi [zahtev](#) koji smo tim povodom uputili opštini Voždovac. U prošloj nedelji objavljeno je 65 vesti ili priloga o aktivnostima naše organizacije odnosno vesti u kojoj su citirani stavovi predstavnika TS.

Prenosimo izbor tekstova koje smo objavili u prethodnoj sedmici:

Pod lupom

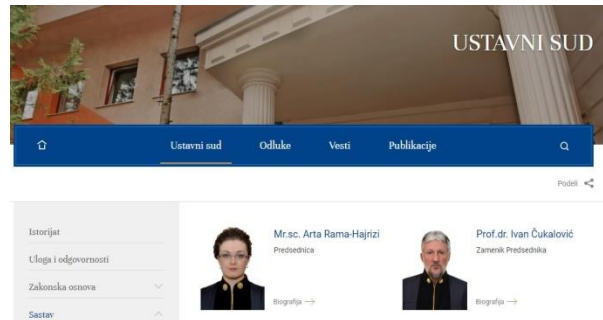
Osuđenik ili funkcioner

25. maja 2018.

Vest prema kojoj je srpski osuđenik za korupciju, Radomir Laban, umalo postao član Ustavnog suda Kosova, dobila je privremeni epilog: Hašim Tači, koji je kao predsednik Kosova ovlašćen da imenuje sudije Ustavnog suda, u ovom slučaju neće potpisati odluku koju je već izglasala skupština. Iz [vesti](#) se može videti da je ova kandidatura prošla nekoliko koraka, a da ni na jednom od njih nije bila prepoznat problem. Prema članu 6. st. 6. kosovskog Zakona o Ustavnom sudu, za razliku od sistema koji postoji u Srbiji, sudije mogu da kandiduju sami sebe.

Posebna komisija objavljuje poziv u elektronskim i štampanim medijima, „uključujući i one koje pretežno čitaju zajednice koje ne čine većinu na Kosovu“. Taj poziv se upućuje Skupštini, sudskim institucijama, pravnim fakultetima, advokatskoj komori, sudskim i tužilačkim udruženjima, političkim strankama, drugim pravnim osobama i pojedincima da predlože kandidate. „Pojedinac može i sam sebe predložiti kao kandidata.“ Iako ne postoje zagarantovana mesta za sudije koji bi predstavljali srpsku ili druge manjinske zajednice, postoji mehanizam koji bi trebalo da dovede do tog cilja.

Naime, odluka o predlaganju dvoje (od 9) sudija je validna jedino ako za nju glasa „većina poslanika Skupštine koji zauzimaju mesta rezervisana ili zagarantovana za predstavnike zajednica koje ne čine većinsku zajednicu na Kosovu“.

Inače, u Ustavnom sudu Kosova, već devet godina radi jedan Srbin. Zanimljivo je primetiti da je i ovaj sudija bio svojevremeno [optužen](#) u jednoj korupcijskoj aferi – ni do danas okončanom slučaju korupcije na kragujevačkom pravnom fakultetu („afera Indeks“)

Sudeći po informacijama koje smo dobili od kolega iz Prištine, Radomir Laban je iskoristio mogućnost da se sam kandiduje za mesto sudije Ustavnog suda. Tu kandidaturu je podržala Komisija, a zatim i skupštinska većina, u okviru koje je podršku dala i „Srpska lista“. Ovo je i najspornija tačka.

Naime, dok se može pretpostaviti da kosovska komisija i albanski poslanici nemaju saznanja o odlukama državnih organa Republike Srbije, moglo bi se očekivati da bi poslanici sa liste koja uživa nesumnjivu podršku državnih organa Srbije i koji svoju politiku usklađuju sa Vladom Srbije znaju ili mogu lako da saznaju da li postoji smetnja za davanje ovakvog predloga.

Zbog toga ovaj slučaj nije nešto što se tiče samo javnosti na Kosovu, već i pitanje u vezi sa kojim ima razloga da se oglase i državni organi Srbije.

Borba protiv korupcije – veći prioritet samita EU nego vlasti u Srbiji

21. maja 2018.

Mada često možemo biti nezadovoljni time što ocene EU zvaničnika u pogledu stanja borbe protiv korupcije i vladavine prava nisu oštrije, zaključci i prioriteti Samita čelnika zemalja EU koji je održan u Sofiji, maja 2018, su ohrabrujući. U stvari, primetno je da su šefovi država ili vlada zemalja članica EU dali mnogo veći značaj borbi protiv korupcije nego što je to učinjeno u poslednja dva premijerska [ekspozea](#). Drugim rečima, ispada da je borba protiv korupcije važnija onim državama koje Srbiju treba da prime u svoj klub, nego našoj državi koja želi da u taj klub uđe.

U [Deklaraciji](#) u kojoj „EU potvrđuje nedvosmislenu podršku evropskoj perspektivi Zapadnog Balkana“, među 14 programskih tačaka u čak dve se navodi korupcija.

U tački 4. EU „pozdravlja posvećenost partnera sa Zapadnog Balkana preimućstvu demokratije i vladavine prava, naročito u pogledu borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, dobrog upravljanja, kao i poštovanja ljudskih prava i prava pripadnika manjina“. Imajući u vidu stanje na terenu, rečenica bi se mogla tumačiti veoma ironično. Naime, o posvećenosti borbi protiv korupcije ne može biti govora u punom smislu tih reči kada se uzme u obzir stepen neispunjenja strateških akata i zakona. Pre će biti da je u pitanju pogrešno odabrana reč za prevod engleskog „commitment“, što bi ovde bilo „preuzeta obaveza“.

U deklaraciji Samita se podseća na to da „delotvorno sprovođenje reformi“ zemalja zapadnog Balkana, „počiva na tim temeljima“

(to jest, trebalo bi da počiva na temeljima vladavine prava i borbe protiv korupcije).

Naglašava se i to da civilno društvo i nezavisni mediji „imaju ključnu ulogu u procesu demokratizacije“. Upravo ovaj aspekt je u Srbiji trenutno izrazito zanemaren. Državni organi uglavnom ignorišu ili čak kritički dočekuju nalaze i preporuke organizacija civilnog društva u vezi sa borbom protiv korupcije, kao i medijske napise u kojima se ukazuje na korupciju.

Pod tačkom 12. i članice EU i zemlje koje žele to da postanu „uviđaju da su rezultati u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala od suštinskog značaja za političku i društveno-ekonomsku transformaciju regiona, kao i za regionalnu stabilnost i bezbednost, što je u najboljem interesu njihovih građana.“

EU je pozdravila to što su se „partneri“ „obavezali na preduzimanje odlučnih mera, u saradnji sa EU i u međusobnoj saradnji, protiv trgovine ljudima, uzgoja droge i krijumčarenja ljudi, droge i oružja“.

U aneksu uz Deklaraciju priložen je program prioriteta.

Prva grupa prioriteta odnosi se na: **Jačanje podrške vladavini prava i dobrom upravljanju.**

U okviru ove tačke, od zemalja regije se traži da pojačaju „podršku reformi pravosuđa i naporima za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, uključujući izgradnju kapaciteta za sprečavanje korupcije“. Predviđa se takođe proširenje „savetodavnih misija za vladavinu prava uz veću podršku država članica i EU“, „pojačanje praćenja reformi kroz misije za stručnu proveru zasnovanu na slučajevima“ i uvođenje „praćenja sudskih postupaka u slučajevima teške korupcije i organizovanog kriminala“. Kako se može videti, veliki deo ovih prioriteta obavezuje samu EU da učini više na praćenju napretka u borbi protiv korupcije.

Ovakvo samoobavezivanje je potpuno u skladu sa dosadašnjim nedovoljnim rezultatima, pogotovo u vezi sa gonjenjem i kažnjavanjem korupcije na visokom nivou. U vezi sa tim ističemo da je pitanje malog broja sudskih predmeta i osuda najopasnijih vidova korupcije problem koji bi se mogao pripisati pravosuđu.

To je, međutim, samo u manjoj meri tačno. U stvari je osnovni problem to što najmarkantniji slučajevi sumnje na korupciju koja bi mogla uključivati nosioce vlasti nikada i ne dođu do suda, usled autocenzure u organima gonjenja.

Nećemo vas obrazlagati

19. maja 2018.

Taman kad se činilo da ništa iz Narodne skupštine ne može da iznenadi, stigli su novinski izveštaji sa sednice skupštinskog odbora za dijasporu. Vladajuća većina je rešila da iz nekog razloga smeni predsednika tog odbora, Ivana Kostića, koji inače dolazi iz jedne opozicione stranke (Dveri).

Reklo bi se da u tome nema ničeg neobičnog, jer od dobre volje skupštinske većine i dobrih manira parlamentarizma zavisi da li će opozicionari dobiti priliku da vrše ovakve funkcije. Ovde je neobično obrazloženje, odnosno obrazloženje odsustva obrazloženja odluke.

Naime, predlagač smene, Aleksandar Marković iz SNS, rekao je da je sa Kostićem imao dobru saradnju i korektan odnos, te da će zbog toga „propustiti priliku da obrazloži svoj predlog“. Ni drugi članovi odbora nisu izneli zamerke na račun Kostićevog rada.

Šta je ovde pogrešno i zašto ova izjava i smena izlazi van područja normalnog političkog života?

I zašto je, s druge strane, ovaj marginalni politički događaj značajan za uviđanje problema funkcionisanja institucija u Srbiji?

Prvo, zato što obrazloženje odluke ima za cilj da pokaže da je ta odluka zakonita, utemeljena na činjenicama, pravilno odmerena prema cilju koji treba da postigne i slično. Obrazlaganje odluka je važan mehanizam borbe protiv korupcije. Onaj ko ne mora da polaže račune o razlozima za svoje odluke lakše će sakriti da je odluka plod korupcije. Obrazlaganje odluka pruža mogućnost pojedincu na kojeg odluka utiče da ukaže na neutemeljenost argumenata i da iznese protivne činjenice i viđenja.

Građanima je obrazloženje bitno jer treba da ih uveri da javni funkcioneri rade u javnom interesu, da promišljaju svoje poteze i da je to promišljanje utemeljeno.

Drugi, još naglašeniji problem na koji podseća ovaj slučaj iz Skupštine, jeste to da obrazloženje odluke neretko poprima „kontra-ulogu“.

Tako javljanja narodnih poslanika u zakonskim i drugim raspravama služe kao prilika za neosnovane napade – defamaciju – onoga kome je dodeljena uloga protivnika, a ne razmatranje tačke dnevnog reda.

Dakle, kada predstavnik skupštinske većine Aleksandar Marković kaže da će „propustiti priliku da obrazloži svoj predlog“, on u stvari saopštava da svog političkog protivnika neće „propustiti kroz mašinu“ za disciplinovanje onih koji ne žele da se povinuju ili pridruže većini.

Inače, u konkretnom slučaju je, izgleda, iznošene argumenata izostalo ne samo zbog želje da se izbegne odgovornost za postupanje, već i iz praktičnih razloga – poslanici nisu smeli da saopšte stvarni razlog smene jer bi ga bilo nezgodno saopštiti zbog odnosa sa jednom stranom državom, dok je zadržavanje Kostića na mestu predsednika odbora bilo nezgodno zbog odnosa sa drugim stranim državama.

Da sve bude još apsurdnije postarao se novi predesednik Odbora, Miodrag Linta, koji je rekao da „nije u pitanju "politička egzekucija", već da je "normalno" da se posle dve godine od konstituisanja Odbora, analizira rad i da se pokuša "novom energijom raditi još jače i bolje"“. Jedino što nije bilo ni analize rada odbora niti su posle dve godine preostali odbori dobili novu energiju da rade „još jače i bolje“.

Konferencije

Planovi integriteta između korupcijskog rizika i antikorupcijske prakse

23. maja 2018.

Transparentnost Srbija predstavila je istraživanje "Planovi integriteta - između korupcijskog rizika i antikorupcijske prakse". U ovom istraživanju želeli smo da utvrdimo da li su koruptivni rizici bili prepoznati u planovima integriteta.

To smo učinili analizom dokumenata 32 organa vlasti koji su prethodnih godina iskusili stvarna koruptivna iskustva, jer su njihovi zaposleni ili rukovodioci bili uhapšeni, otkriveni ili osuđeni zbog korupcije. Takođe, želeli smo da utvrdimo šta su ovi organi uradili nakon koruptivnih događaja - kakve su preventivne mere preduzeli da se tako nešto ne bi ponovilo. Takođe smo želeli da utvrdimo da li su ova negativna iskustva uticala na planiranje novih preventivnih mera, u planovima integriteta iz 2017.

Otvarajući konferenciju, predsednik TS prof Vladimir Goati podsetio je da je Srbija u takozvanoj zoni endemske korupcije, na šta ukazuju stručnjaci i istraživanja. On je kao jedan od razloga za to naveo "prezasićenost" javne uprave partijskim kadrovima. Dok se donose zakoni i planovi za boru protiv korupcije, partije "guraju" u javnu upravu po lojalnosti, a ne znanju.

Programski direktora TS Nemanja Nenadić podsetio je da od usvajanja Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije postoji obaveza organa vlasti da izrade Planove integriteta kao mehanizam borbe protiv korupcije, tako da su do sad okončana dva ciklusa njihove izrade - 2013 i 2017. On je podsetio da istraživanje, koje je sprovedla TS, potvrđuje da je daleko manje verovatno da će se neka obaveza ispuniti ako nije zaprećena kazna i ukazao da je to slučaj sa planovima integriteta - postoji obaveza, ali ne i sankcije za neispunjavanje obaveze. Međutim, kaže, pozitivno je što nacrt novog zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije predviđa kažnjavanje za neispunjavanje obaveze izrade Planova integriteta.

Prema njegovim rečima, o spremnosti za borbu protiv korupcije u institucijama javnog sektora "loše govori" to što mnogi nisu izradili planove integriteta iako imaju zakonsku obavezu i pomoć Agencije. Istovremeno, napominje, neki subjekti privatnog sektora, koji nemaju takvu obavezu, spremni su da plate za pomoć u izradi tih planova.

TS je analizirala dokumenta 32 organa koji su imali koruptivna iskustva, kako bi se videlo da li je i šta promenjeno u planovima integriteta, jer su prepoznati rizici od korupcije. Za manje od petine institucija može se reći da su posle koruptivnih događaja zaista imale aktivnosti koje mogu na neki način da se povežu sa uočenim problemima, rekao je Nenadić i dodao da veliki broj institucija nije uradio ništa.

TS je predstavila i glavne zaključke i preporuke iz istraživanja:

Planovi integriteta generalno ne pružaju dovoljno osnova za prepoznavanje rizika od podmićivanja koji su uočeni u koruptivnim događajima, mada ima i izuzetaka.

Kada rizik nastupanja koruptivnog događaja nije prepoznat direktno, niti postoje mehanizmi koji su mogli da ga spreče, trebalo bi da postoji makar mera kontrole ili nadzora koja bi bila primenjena za takav slučaj.

U posmatranom uzorku u nekim slučajevima je bilo moguće dovesti koruptivni događaj u vezu sa merama iz planova integriteta indirektno - kroz sistem kontrole i nadzora ili kroz mere iz oblasti etike, što ukazuje na potrebu za razradom ponuđenih mera na osnovu uočenih koruptivnih slučajeva; u drugim situacijama su na spisku mera koje je ponudila Agencija postojali koruptivni rizici koji se mogu povezati sa koruptivnim događajima, ali oni nisu bili prepoznati (i odabrani) u prvom ciklusu, što ukazuje na to da proces planiranja nije bio dovoljno dobar; posebno zabrinjava to što u najvećem broju slučajeva ni u drugom ciklusu, kada je već postojalo iskustvo sa koruptivnim događajem nisu prepoznate mere koje bi predupredile da se takve situacije ponove u budućnosti.

TS stoga preporučuje da se prilikom formulisanja specifičnih oblasti u kojima će institucije planirati mere za svoje planove integriteta posebna pažnja posveti iskustvima koja proizlaze iz konkretnih slučajeva sumnje na korupciju. U tom pogledu, Agencija ima ključnu ulogu, da na osnovu svojih zakonskih ovlašćenja razvije predloge i primere mera koje bi mogle imati efekta za predupređenje koruptivnog ponašanja. Ništa manje, odgovornost za osmišljavanje takvih mera leži na institucijama koje imaju ulogu koordinatora i nadzornih organa za čitave sektore (naročito ministarstva i organizacije sa velikim brojem područnih ili organizacionih jedinica). Oni bi trebalo, na osnovu negativnih primera iz jedne institucije (npr. jedne bolnice), da predlože mere koje bi mogle da primene sve institucije iste vrste. Ovakav vid koordinacije je potreban jer je istraživanje pokazalo da obveznici uglavnom nemaju dovoljno volje i znanja da sami prepoznaju rizike i da formulišu mere koje su u vezi sa koruptivnim događajima (iako imaju otvorenu mogućnost da planiraju i mere koje Agencija nije predložila u modelu).

Istraživanje je pokazalo da obveznici nisu planirali aktivnosti u nekim situacijama, jer postoje zakonske norme koje uređuju određenu oblast. Međutim, i pored postojanja normi, potreba za planiranjem ovih preventivnih mera ipak postoji jer zakoni ne uređuju precizno sva bitna pitanja. Sa stanovišta smanjivanja rizika od nastanka korupcije ili omogućavanja da se ona efikasnije otkrije, posebno bi bilo korisno da obveznici obuhvate planovima integriteta pitanje uzbunjivanja tako što će ga povezati sa

primenom svih postojećih mehanizama za pritužbe, prijave i predstavke zaposlenih, korisnika usluga organa i drugih građana.

Smatramo da bi bilo od izuzetnog značaja da sistem izrade i nadzora nad realizacijom planova integriteta ubuduće obuhvati i poseban mehanizam analize koruptivnog događaja na osnovu kojeg bi obveznici koji su ih imali utvrdili o kakvom riziku je reč i kakve preventivne mere su potrebne ubuduće. Ovo bi trebalo imati na umu i pri očekivanim izmenama Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije.

Imajući u vidu da otkriveni slučaj korupcije u nekoj instituciji ukazuje na moguće probleme u realizaciji planova integriteta ili na postojanje dobrih internih mehanizama za otkrivanje korupcije, i da su takva iskustva retka i dragocena, smatramo da bi u svim takvim slučajevima Agencija trebalo da poseti obveznike, kako bi se utvrdio da li i dalje postoje rizici koji bi mogli dovesti do ponavljanja koruptivnih događaja, kako bi se sagledala mogućnost prenošenja iskustava u druge slične institucije i eventualna promena zakona ili prakse postupanja.

Planovi integriteta trenutno nisu javni dokumenti, što značajno otežava mogućnost praćenja kvaliteta planiranja i realizacije planiranih mera spoljnim posmatračima. Stoga smatramo da bi predstojeće izmene Zakona o Agenciji trebalo iskoristiti da se propiše obaveza objavljivanja planova integriteta na sajtovima obveznika. I pre izmene Zakona, te dokumente bi trebalo objaviti na sajtu Agencije za borbu protiv korupcije, kroz čiju su aplikaciju podneti.

Budući da je Agencija u jednom broju slučajeva sprovedla kontrolu sprovođenja obaveza i izradila izveštaje o tome tokom 2014, bilo bi korisno da se kroz naknadnu kontrolu utvrdi koje preporuke Agencije su obveznici poštovali (slično reviziji odazivnih izveštaja koje sprovodi Državna revizorska institucija).

Podatke o ispunjenosti obaveza u vezi sa planovima integriteta bi trebalo objavljivati ne samo u vidu opšte statistike, već i kada je reč o ispunjenosti preporuka, na osnovu kontrole koju Agencija vrši na uzorku. U tom smislu bi Zakonom trebalo propisati da se na sajtu obveznika, uz odgovarajuće sankcije u slučaju neispunjenja, objavljuju izveštaji o ispunjenosti planova integriteta koje obveznici sačinjavaju na kraju ciklusa, a da Agencija objavljuje koliko je obveznika izradilo i dostavilo izveštaje, i da vrši proveru tih podataka na uzorku.

Kada je reč o pojedinim merama iz planova integriteta, ističemo kao posebno značajno da se u okviru zajedničke oblasti "Upravljanje javnim finansijama i javnim resursima", u okviru rizičnog procesa "Javne nabavke", unese mera „objavljivanje zaključenih ugovora“.

Imajući u vidu visok značaj za sprečavanje korupcije odnosno oblasti za koje se pokazalo da imaju veliki koruptivni potencijal, kao što su javne nabavke, izbor direktora institucija, javne rasprave, trebalo bi sprovesti analizu na većem uzorku. Cilj takve analize bi bio da se utvrdi koliko obveznika je usvojilo pojedine (atraktivne i korisne) mere, i sa kojim rokovima, odnosno iz kojih razloga drugi obveznici to nisu učinili.

Izveštaje možete preuzeti [sa sajta TS](#).

Antikorupcijsko savetovalište ALAC

Prenosimo dva slučaja iz prakse našeg Antikorupcijskog savetovališta:

Pregovarački postupci

Ove nedelje Savetovalište je ispitivalo slučajeve javnih nabavki pružanja usluga za ministarstva i institucije u Republici Srbiji. Specifičnost ovih slučajeva je što se uglavnom kontinuirano sprovode kroz pregovaračke postupke, i to bez objavljivanja javnog poziva. Pregovarački postupak je izuzetak koji se primenjuje samo u posebno određenim situacijama predviđenim Zakonom o javnim nabavkama i predstavlja neku vrstu diskriminacije prema konkurentima. Obrazloženja u konkretnim postupcima nisu ostavila dobar utisak i deluje da oni koji su odabrani za izvršenje ugovora nisu jedini ponuđači koji mogu da odgovore na zahteve. Dokazi koje su naručiocu dostavili nisu dovoljni da nadležna uprava izvrši ozbiljnije istraživanje, a u narednim slučajevima su naručiocu za istu vrstu usluga čak dostavljali i dokaze za nove ponuđače koji su navodno jedini koji mogu da odgovore zahtevima. S obzirom na to da su naručiocu jedini odgovorni za preuzete postupke, te da ih bilo kakva mišljenja nadležne Uprave za javne nabavke ne oslobažaju odgovornosti, predočićemo moguće posledice i ukazati na nepravilnosti kako se u narednim postupcima ne bi ponavljale..

Kome odgovor?

Savetovalište je imalo specifičnu situaciju po upućenom zahtevu za pristup informacijama u jednom slučaju. Nakon upućenog zahteva i proteka roka za dostavljanje odgovora, u kojem nam odgovor nije pristigao, TS se žalbom obratila Povereniku za informacije od javnog značaja. Nakon postupanja Poverenika, primalac zahteva je njemu dostavio obrazloženje u kojem tvrdi da nema dokumente koje je zatražio podnosilac zahteva. Odgovor Povereniku je zapravo trebao da bude i odgovor našoj organizaciji, međutim i u narednom periodu nismo bili udostojeni odgovora. S obzirom na to da je cilj da se dobije odgovor ili kopija zatražene informacije, smatramo da nije dobro da institucije ignorišu podnosioca zahteva i da odgovore dostavljaju Povereniku. U konkretnom slučaju, vreme i resurse su utrošili objašnjavajući zašto nešto nemaju ili nisu nadležni, umesto da odgovore na postavljena pitanja, najpre podnosiocu a zatim i Povereniku. Antikorupcijsko savetovalište svakako neće stati sa upućivanjem zahteva pa se nadamo da će se odnos konkretne Komisije prema primeljnima zahtevima popraviti.

Mediji

Većina šefova vrši dužnost

Novosti, 24. maja 2018.

Svega četiri direktora javnih preduzeća u našoj državi izabrana na konkursu, po odredbama poslednjeg zakona. Privremeni rukovodioci u: VRŠIOCA dužnosti pomoćnika ministra zamenjuje novi vršilac dužnosti. Usred konkursa za izbor direktora javnog preduzeća, Vlada postavlja prvog čoveka u v. d. stanju. I tako ukруг.

Zakonska obaveza da se čelni ljudi državnih preduzeća od javnog značaja izaberu na konkursu istekla je pre više od godinu, a kroz "iglene uši" Vladine komisije popunjene su svega četiri fotelje. Ni prilikom imenovanja funkcionera unutar državne uprave, Vlada nije ništa odlučnija - većina pomoćnika, sekretara, direktora uprava i kancelarija ima privremeni status.

Zanimljivo je da u Vladi Srbije izbegavaju da kažu koliko je ukupno državnih i javnih preduzeća u v. d. statusu. Ministarstvo privrede je tokom prošle godine, poštujući poslednju verziju Zakona o javnim preduzećima, raspisalo 27 javnih konkursa. Većina njih, i posle pune godine, je otvoreno, iako je Vlada usred "trijaže" na njihovo čelo imenovala v. d. direktora.

Tokom potrage za profesionalnim menadžerom za v. d. je postavljen prvi čovek "Resavice", "Koridora Srbije", "Srbijašuma", "Lutrije Srbije" i rotirala kolege vršioce dužnosti na čelnim mestima "Srbija kargo" i "Infrastrukture železnica Srbije". U privremenom statusu su i prvi ljudi "Elektroprivrede Srbije", "Pošte", "Srbija voza", "Puteva Srbije", "Nuklearnih objekata"... Na konkursu su izabrani čelnici "Elektromreže Srbije", "Srbijavoda", "Jugoimport SDPR" i "Skijališta".

Za izigravanje namere da se profesionalizuje upravljanje javnim preduzećima niko nije odgovarao, niti će. Zakon ne predviđa kaznene odredbe. Kada je reč o "večnim" vršiocima dužnosti u državnim institucijama, Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave priprema izmene i dopune Zakona o državnim službenicima, koje će u toku godine biti i usvojene, a kojima će se urediti i položaj ljudi u ovom statusu.

U prethodnom periodu aktivnosti su bile usmerena ka transparentnom izbornom postupku, a pre svega kvalitetnom odabiru kadrova za obavljanje poslova na odgovornim pozicijama u državnim organima, imajući u vidu da kvalitet kadrova predstavlja jedan od preduslova za odgovorno funkcionisanje - kaže za

"Novosti" Branko Ružić, ministar državne uprave i lokalne samouprave. - Naravno da pronalaženje kvalitetnih kadrova, uz finansijsku žrtvu, koja je neminovnost, nije lako. Važno je da sistem koji želimo da uredimo funkcioniše onako kako treba, a ne onako kako mora.

Istraživanjem kako teku izbori u javnim preduzećima bavila se i "Transparentnost Srbije". Oni su na svom uzorku od 30 republičkih preduzeća utvrdili da su pola godine posle isteka zakonskog roka, na čelu gotovo svih preduzeća bili vršioци dužnosti direktora. Može se zaključiti da jedan od ciljeva za donošenje ovog zakona - profesionalizacija upravljanja javnim preduzećima i njihova departizacija nije ostvaren.- Imenovanje vršilaca dužnosti jedan je od najvećih problema kada je reč o kršenju zakona u Srbiji - ističe Nemanja Nenadić iz "Transparentnosti Srbije".

- To kršenje dolazi od strane Vlade koja treba da okonča te konkurse. Mnogo bi bolje bilo da otvoreno priznaju da vrše politička imenovanja nego da ovako drže i postavljaju neke vršioce dužnosti, a ljude koji su se javili na konkurse pre nekoliko godina još drže na čekanju. Problem je tim pre veći što javna preduzeća raspolažu velikom javnom imovinom i pružaju građanima značajne usluge. Upravo u javnim preduzećima trebalo bi da budu postavljene najstručnije osobe.

Javno preduzeće "Putevi Srbije" specifično je po rekordnom trajanju v. d. stanja. Na ovaj problem ukazano je i u analizi "Transparentnosti Srbije".- Zakon o JP iz 2012. godine dozvoljavao je v. d. stanje od šest meseci i u izuzetnim slučajevima još šest meseci, a novi Zakon predviđa da "period obavljanja funkcije vršioca dužnosti direktora ne može biti duži od jedne godine" i da "isto lice ne može biti dva puta imenovano za vršioca dužnosti direktora". Bez obzira na dilemu da li ova formulacija znači da posle 12 meseci može biti imenovano drugo lice, činjenica je da je Zoran Drobnjak v. d. direktora gotovo šest godina - ističe se u analizi "Politički uticaj na javna preduzeća i medije".

